

KAÁN KÁROLY

24. ORSZÁGOS TERMÉSZET-
ÉS KÖRNYEZETISMERETI
VERSENY
ISKOLAI FORDULÓ 2016.

Kaán Károly

HATODIK OSZTÁLY FELADATLAP 2016.

Elérhető pontszám: 100 pont

FIGYELEM !!!
A VÁLASZOKAT MÁSOLD ÁT AZ ÉRTÉKELŐLAPRA!

1. feladat..

AZ ERDŐ FÁI

12 p

Írd a megfelelő betűjeleket a szám utáni vonalra. A megoldásokat másold át az **ÉRTÉKELŐLAPRA!**

			
GY	EF	KT	BF

1. __kérge sima, világosszürke	7. __ felnyíló kupacsa szúrós
2. __szárnyas makktermése van	8. __kevésbé fényigényes fa
3. __nyitvatermő növény	9. __ nincs termésük, csak magjuk
4. __sötétzöld, fényes levelei karéjosak	10. __levele ép szélű, tojásdad alakú
5. __barna tobozai hegyesen tojásdadok	11. __mélyen repedezett kéreg
6. __a levelek széle erősen fogazott	12. __kéttűs levele van

Karikázd be a helyesnek ítélt tippet és másold át az **ÉRTÉKELŐLAPRA!**

1. Melyik a legkisebb területű óceán?

- 1.) Atlanti-óceán
2.) Csendes-óceán
X.) Indiai-óceán

2. Melyik város területén halad keresztül a kezdő hosszúsági kör?

- 1.) London
2.) Párizs
X.) Budapest

3. Melyik országban vannak nyáron "fehér éjszakák"?

- 1.) Svájc
2.) Norvégia
X.) Fehéroroszország

4. Melyik növény a legérzékenyebb a levegő tisztaságára?

- 1.) moha
2.) zuzmó
X.) erdei pajzsika

5. Melyik a legnagyobb kontinens?

- 1.) Ázsia
2.) Amerika
X.) Ausztrália

6. Melyik a Dunántúl legmagasabb csúcsa?

- 1.) Kékes
2.) Pilis
X.) Írott-kő

7. Mi nem jellemző a Holdra?

- 1.) Van saját fénye.
2.) Forog saját tengelye körül.
X.) A Föld mellékbolygója.

8. Mikor kezdődik a déli félgömbön a tavasz?

- 1.) szeptember 23-án
2.) március 21-én
X.) december 22-én

9. Milyen levele van az erdei pajzsikának?

- 1.) nincs valódi levele
2.) csipkés szélű
X.) erősen tagolt

10. Melyik a legkisebb méretű üledékes kőzet?

- 1.) lösz
2.) kavics
X.) homok

11. Mi jellemző a gímszarvas fogzatára?

- 1.) a szemfogai nagyra nőttek
2.) a felső fogsorából a metszőfogak hiányoznak
X.) őrlőfogai tarajos felszínűek

12. Mi igaz a hosszúsági körökre?

- 1.) párhuzamosak
2.) a sarkok felé rövidülnek
X.) egyformák

13. Melyik növénynek van makktermése?

- 1.) mogyoró
2.) kökény
X.) vadrózsa

+1. Melyik ízeltlábú fejlődésére jellemző a teljes átalakulás?

- 1.) közönséges kullancs
2.) koronás keresztspók
X.) szarvasbogár

3. feladat

KAKUKKTOJÁS

Az alábbi felsorolásokból **egy nem illik oda.**

Keresd meg és húzd át az oda nem illő elemet és másold át az **ÉRTÉKELŐLAPRA!!**

	1. <u>Lánchegység</u> <u>jellemzője</u>	2. <u>Makktermése</u> <u>van</u>	3. <u>Üledékes</u> <u>kőzet</u>	4. <u>A Tisza</u> <u>mellékfolyója</u>	5. <u>Szilárd felszínű</u> <u>bolygó</u>	6. <u>Fehér</u> <u>virágja van</u>
A.	hegyes csúcsok	bükk	márvány	Szamos	Föld	kökény
B.	éles gerincek	kökény	mészkö	Sió	Mars	hóvirág
C.	széles hegyhátak	mogyoró	homok	Sajó	Vénusz	vadrózsa
D.	meredek lejtők	tölgy	agyag	Bodrog	Jupiter	paprika

Minden vízszintes sorban lévő válasz egy pontot ér. Ügyelj arra, hogy a kettős betűk külön négyzetbe kerüljenek!
A megfejtéseket már tollal és nyomtatott betűkkel írd be az **ÉRTÉKELŐLAPRA!** A számozott négyzetbe ne írd!

1. A földfelszín legfelső, laza, termékeny rétege.
2. Az első holdfázis, ilyenkor nem látható a Hold, mert a Föld és Nap közé kerül.
3. A folyó által lerakott hordalékból álló, a víz felszíne alatt található képződmény a folyómederben.
4. A leghidegebb kontinens.
5. Földalatti megvastagodott szár rész, mely tápanyagot raktároz.
6. Hazánk délnyugati szomszédja.
7. A Hortobágyi Nemzeti Park székhelye.
8. A vulkáni hegy nyílása.
9. A szarvasfélék hímjének fejét díszítő többágú, tömör csont, mely minden évben le hull, majd újra kinő. ...
10. A vaddisznó hím meghosszabbodott szemfoga.
11. A mézskőhegység fennsíkainak kerekded tálszerű mélyedése. Más néven töbör.
12. Európa legmagasabb vulkánja.
13. Világosszürke vulkánikus kőzet.
14. Nagy mélységben található kőzetolvadék.
15. A harkályok jellegzetes lába, két ujj előre két ujj hátra áll.
16. A leghosszabb szélességi kör.
17. A kökény szűrős oldalága.
18. Gyengébb minőségű, hazánkban is bányászott szénféle. Felismerhetők benne a növényi maradványok. ...
19. A virágtalan növények ivartalan szaporító sejtje.
20. Az alumínium érce.
21. A lepkék lárvája.
22. 366 napból álló év.

1.									
2.									
3.									
4.									
5.									
6.									
7.									
8.									
9.									
10.									
11.									
12.									
13.									
14.									
15.									
16.									
17.									
18.									
19.									
20.									
21.									
22.									

23. A függőleges oszlop megoldása (1p): _____

5. feladat**IGAZ-HAMIS****10p**

Dönts el az alábbi állításokról, hogy igaz vagy hamis. Válaszodat X jellel jelöld az állítás utáni négyzetben és másold át az **ÉRTÉKELŐLAPRA!**

HORTOBÁGYI NEMZETI PARK**IGAZ****HAMIS**

1. 1973-ban alapították, 1999-ben a világörökség részének nyilvánították.	☐	☐
2. Jellegzetes állatai a kis csér, a vidra és a gímszarvas.	☐	☐
3. A nemzeti park egyik nevezetessége a kilenclyukú híd.	☐	☐
4. Jellegzetes növényei a sziki őszirózsa és a orvosi székfű.	☐	☐
5. Hazánkban csak itt található az embermagasságú királyharaszt.	☐	☐

KAÁN KÁROLY ÉLETE

6. Selmezbányán született 1920-ban, édesapja Kaán Ferenc Dávid volt.	☐	☐
7. 1939-ben ő volt az első erdő- és természetvédelmi törvény megalkotója. ...	☐	☐
8. Műveiben fontos szerepet kap az Alföld fásítási programja.	☐	☐
9. Őt tartjuk a magyar tudományos ornitológia (madártan) megteremtőjének. ...	☐	☐
10. Országgyűlési képviselő és földművelésügyi miniszter is volt.	☐	☐

6. feladat .**DUNA-DRÁVA NEMZETI PARK****5 p**

Az alábbi szövegrészlet elolvasása alapján válaszolj a feltett kérdésekre!

A válaszokat másold át az **ÉRTÉKELŐLAPRA!**

Gemenc és Béda-Karapancsa élőhelyeit csodálatos madárvilág népesíti be. Európai jelentőségű a fekete gólya, és a rétisas állománya. A fekete gólya egyedeinek majdnem kétharmada veszélyeztetett a bolygón, ezért a nemzeti park különösen fontos feladata egyik legnagyobb hazai populációjának védelme és fészkelőhelyeinek megóvása. Az Alsó-Duna ártere a rétisas egyik legszámtöbb hazai állományának élőhelye. Gyakori költő faj a barna kánya is. Különösen értékes a terület déli részén költő nyári lúd populációjának szigetszerű előfordulása. Ezen a vidéken az Európában rendkívül megfogyatkozott és veszélyeztetett denevérfajok is menedéket találnak. Az öreg állományú erdők odvas fáiban a tavi denevér és a pisze denevér tanyázik. Az öreg fűzesek vízközeli élőhelyeinek leggyakoribb denevérfaja a vízi denevér. A törpedenevérek a horgásztanyák, valamint a halász- és vadászházak gyakori lakói közé tartoznak. A természetes és a halnevelésre használt vizek kopoltyúsainak állományát a vidra dézsmálja. Azokban a zavartalanabb erdőrészekben, ahol nádasok is vannak, mindenütt előfordul a vadmacska. A terület minden szempontból megfelelő élőhelyet biztosít a gímszarvasnak. A kiemelkedő genetikai képességű, erőteljes, mégis finom vonalúan arányos testalkatú, óriási trófeát hordozó állomány méltán lett világhírű. A nemzeti park Dráva menti szakaszának változatos élőhelyein eddig csaknem négyezer-ötszáz állatfaj került elő. A védett állatfajok száma meghaladja a háromszázat, mintegy negyven állatfajt pedig itt találtak először hazánkban. A Dráva a vízimadarak vonulásában és telelésében meghatározó szerepet tölt be. A nyílt felszín gyakori fészkelő madara kis lile. Néhány szigeten a küszvágó csér és a hazánkban másutt nem fészkelő kis csér költőtelepe is megtalálható. A meredek partfalakban több ezer pár parti fecske mellett a színpompás jégmadár és gyurgyalag is megtelepszik. A puhafaligetek - tápnövényeik révén - a kis színjászó lepke és a ritka magyar színjászó lepke élőhelyei. A keményfaligetek és az üde lombdők állatvilága sok rokon vonást mutat. értékes gerinctelenjük a nyugati ajtócsiga. Fontos madártani érték itt is a rétisas, a fekete gólya és a barna kánya.

1. Melyik madár egyik legszámtöbb élőhelye az Alsó-Duna ártere?
2. Melyik értékes gerinctelen faj kerül említésre a keményfaligetek és az üde lombdők állatvilágából?
3. Hány védett állatfaj került elő a nemzeti park Dráva menti szakaszán?
4. Hány denevérfajt tudsz összeszámolni a fenti szövegben?
5. Nevezd meg azt a három madarat, amely a meredek a partfalakban telepszik meg!

7. feladat**PÁRKERESŐ****8 p**

Párosítsd össze a földrajzi fókálózat összetartozó elemeit!
A megfelelő betűjelet írd a pontozott vonalra és másold át az ÉRTÉKELŐLAPRA!

1.EGYENLÍTŐ
2.RÁKTÉRÍTŐ
3.BAKTÉRÍTŐ
4.DÉLI-SARK
5.DÉLI SAKKÖR
6.ÉSZAKI-SARK
7.ÉSZAKI SAKKÖR
8.GREENWICH

A.	d. sz. 23,5°
B.	é. sz. 90°
C.	d. sz. 66,5°
D.	é. sz. 66,5°
E.	Kezdő hosszúsági kör
F.	0° szélességi kör
G.	é. sz. 23,5°
H.	d. sz. 90°

8. feladat .**BIOLÓGIAI SZÁMTAN****7 p**

Az alábbi kérdésekre csupán egy-egy számmal kell válaszolnod!
A válaszokat másold át az ÉRTÉKELŐLAPRA!

- 1.) Hány szíromlevele van az almafa virágjának?
- 2.) Hány kamrájú a szarvasmarha összetett gyomra?
- 3.) Hány részből áll az év vadvirágának (mocsári kockás liliumnak) a lepellevele?
- 4.) Hány ízelt lába van összesen: **4** folyami ráknak, **6** mezei tücsöknek, **8** kullancsnak, **9** futrinkának?
- 5.) Hány lába van összesen: **6** süvöltőnek, **5** gulipánnak, **4** havasi cickánynak, **5** tengelicnek, **6** vidrának?
- 6.) Hány forintot érnek összesen azok a pénzermék, melyek hátoldalán
..... **9** kerecsensólyom, **8** magyar nőszírom, **10** nagy kócsag látható?
- 7.) Hány évig élt Kaán Károly?

Az év gombája

rovára

hala

9. feladat .

SZÓTAGOLVA

9p

Az alábbi szótaghalmazokból három-három élőlény nevét lehet összerakni.
Minden helyes név 1 pontot ér. A válaszokat másold át az **ÉRTÉKELŐLAPRA!**

<p>ER-, PAJ-, -KOS, SEP-, GYIL-, DE-, ZSI-, -HA RŰ-, -CA, -I, -KA, GA-, MO-, LÓ-,</p>	<p>1. _____ 2. _____ 3. _____</p>
<p>EGY-, SEP-, KA-, VE-, NYÁ-, REN-, RÁ-, KAK-, TŐ-, -CE, -NYI -TUSZ, CSO-, -RÁG, -RI, VI-,</p>	<p>4. _____ 5. _____ 6. _____</p>
<p>FE-, OR-, SZÉK-, GO-, NYŰ-, VO-, FE-, LA-, SPÁR-, -SI, -FŰ, KE-, -GA, -TE, NYA-, GA-,</p>	<p>7. _____ 8. _____ 9. _____</p>

10. feladat

KÉPES BETŰREJTVÉNY

6p

Oldd meg az alábbi rejtvényeket, a válaszokat másold át az **ÉRTÉKELŐLAPRA!**

<p>SÁKCOK KISLÓ</p>	<p>ZEMIE LISZ</p>	<p>REHEMNIL</p>
		
<p>1.)</p>	<p>2.)</p>	<p>3.)</p>
<p>UDNAI ATRASOJTEŐG</p>	<p>ADUR</p>	<p>RICSÁMO MOILILSÁKCOK</p>
		
<p>4.)</p>	<p>5.)</p>	<p>6.)</p>

24. ORSZÁGOS TERMÉSZET-
ÉS KÖRNYEZETISMERETI
VERSENY
ISKOLAI FORDULÓ 2016.

Kaán Károly

HATODIK OSZTÁLY ÉRTÉKELŐLAP

Sorszám (jelige):

Elérhető: 100 pont

Elért: pont

1. feladat

AZ ERDŐ FÁI

12 p

1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.	9.	10.	11.	12.

2. feladat

TOTÓ

14p

1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.	9.	10.	11.	12.	13.	+1

3. feladat

KAKUKKTOJÁS

6p

	1. Lánchegység jellemzője	2. Makktermése van	3. Üledékes kőzet	4. A Tisza mellékfolyója	5. Szilárd felszínű bolvógó	6. Fehér virágja van
A	hegyes csúcsok	bükk	márvány	Szamos	Föld	kökény
B	éles gerincek	kökény	mészke	Sió	Mars	hóvirág
C	széles hegyhátak	mogyoró	homok	Sajó	Vénusz	vadrózsa
D	meredek lejtők	tölgy	agyag	Bodrog	Jupiter	paprika

4. feladat.....

KERESZTREJTVÉNY

23p

			1.																					
				2.																				
					3.																			
			4.																					
						5.																		
							6.																	
								7.																
									8.															
										9.														
											10.													
												11.												
													12.											
														13.										
															14.									
																15.								
																	16.							
																		17.						
																			18.					
																				19.				
																					20.			
																						21.		
																								22.

23.A függőleges oszlop megoldása (1p): _____

ÉRTÉKELŐLAP 2.
2015/hatodik

5. feladat		IGAZ-HAMIS							10 p	
1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.	9.	10.	

6. feladat **5p**
DUNA-DRÁVA NEMZETI PARK

1.
2.
3.
4.
5.

7. feladat **8 p**
PÁRKERESŐ

1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.

8. feladat **7 p**
BIOLÓGIAI SZÁMTAN

1. _____	4. _____
2. _____	5. _____
3. _____	6. _____
	7. _____

9. feladat **9p**
SZÓTAGOLVA

1. _____	4.
2. _____	5.
3. _____	6.
	7. _____
	8. _____
	9. _____

10. feladat **6p**
KÉPES BETŰREJTVÉNY

1.) _____	4.) _____
2.) _____	5.) _____
3.) _____	6.) _____

HATODIK OSZTÁLY MEGOLDÓKULCS

ELÉRHETŐ PONTSZÁM: 100 PONT

1. feladat AZ ERDŐ FÁI 12 p

1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.	9.	10.	11.	12.
<u>BF</u>	<u>GY</u>	<u>EF</u>	<u>KT</u>	<u>EF</u>	<u>GY</u>	<u>BF</u>	<u>GY</u>	<u>EF</u>	<u>BF</u>	<u>KT</u>	<u>EF</u>

2. feladat TOTÓ 14p

1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.	9.	10.	11.	12.	13.	+1
<u>X</u>	<u>1</u>	<u>2</u>	<u>2</u>	<u>1</u>	<u>X</u>	<u>1</u>	<u>1</u>	<u>X</u>	<u>1</u>	<u>2</u>	<u>X</u>	<u>1</u>	<u>X</u>

3. feladat KAKUKKTOJÁS 6p

1.	2.	3.	4.	5.	6.
<u>C</u>	<u>B</u>	<u>A</u>	<u>B</u>	<u>D</u>	<u>C</u>

4. feladat..... KERESZTREJTVÉNY 23p

		1.	T	<u>A</u>	L	A	J						
		2.	Ú	J	<u>H</u>	O	L	D					
	3.	Z	Á	T	<u>O</u>	N	Y						
4.	A	N	T	A	<u>R</u>	K	T	I	S	Z			
5.	G	Y	Ö	K	<u>T</u>	Ö	R	Z	S				
	6.	S	Z	L	<u>O</u>	V	É	N	I	A			
		7.	D	E	<u>B</u>	R	E	C	E	N			
		8.	K	R	<u>Á</u>	T	E	R					
		9.	A		<u>G</u>	A	N	C	S				
		10.	A	G	<u>Y</u>	A	R						
	11.	D	O	L	<u>I</u>	N	A						
		12.	E	T	<u>N</u>	A							
	13.	A	N	D	<u>E</u>	Z	I	T					
	14.	M	A	G	<u>M</u>	A							
	15.	K	Ú	S	<u>Z</u>	Ó	L	Á	B				
	16.	E	G	Y	<u>E</u>	N	L	Í	T	Ö			
		17.	Á	G	<u>T</u>	Ö	V	I	S				
		18.	L		<u>I</u>	G	N	I	T				
		19.	S		<u>P</u>	Ó	R	A					
		20.	B		<u>A</u>	U	X	I	T				
	21.	H	E		<u>R</u>	N	Y	Ó					
	22.	S	Z	Ö	<u>K</u>	Ö	É	V					

23. A függőleges oszlop megoldása (1p): A HORTOBÁGYI NEMZETI PARK

MEGOLDÓKULCS
2016/hatodik

5. feladat IGAZ-HAMIS 10 p

1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.	9.	10.
I	H	I	I	H	H	I	I	H	H

6. feladat DUNA-DRÁVA NEMZETI PARK 5p

1. rétság
2. nyugati ajtócsiga
3. A védett állatfajok száma meghaladja a 300-t
4. 4 denevér faj
5. parti fecske, jégmadár, gyurgyalag

7. feladat PÁRKERESŐ 8 p

1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.
F	G	A	H	C	B	D	E

8. feladat BIOLÓGIAI SZÁMTAN 7 p

1. <u>5 szíromlevele van</u> 2. <u>4 kamrájú</u> 3. <u>6 részből áll a lepellevél</u>	4. <u>194 ízeltláb</u> 5. <u>72 láb</u> 6. <u>660 Ft</u> 7. <u>73 évig</u>

9. feladat SZÓTAGOLVA 9p

1. ERDEI PAJZSIKA	4. <u>EGYNYÁRI SEPRENCE</u>	7. FENYŐSPÁRGA
2. SEPRŰMOHA	5. <u>KARÁCSONYI KAKTUSZ</u>	8. ORVOSI SZÉKFŰ
3. GYILKOS GALÓCA	6. <u>VETŐVIRÁG</u>	9. FEKETE GALAGONYA

A hármas egységeken belül a sorrend felcserélhető!

10. feladat KÉPES BETŰREJTVÉNY 6p

1. kockás sikló
2. mezei szil
3. hermelin
4. dunai tarajosgőte
5. daru
6. mocsári kockásliliom